MARTHA

Nr. 2 · 2010 · Magasinet Martha udgivet af Marinehjemmeværnet

Bliv sygdomsbehandler
Læs, hvordan du bliver din besætnings redningsmand

Mand over bord
Reddet af MHV ved en tilfældighed

Flåden 500 år
Guide til søværnets store jubilæumsfest

10 ÅR MED BON

MHV's specialister i havnebevogtning

Nyt samarbejde med FHV • Olieudslip • Ambulancesejlads under askeskyen

BON Voyage

Bon Voyage: God Rejse – eller 'BON rejsen', det er temaet for dette nummer af Martha, hvor der ses tilbage på de ti år, Marinehjemmeværnet (MHV) har været tovholder for Maritim BON. I jubilæumsåret er der god grund til at stoppe op og reflektere over, om vi i MHV har fundet en god affarende plads for vores BON-enheder, som for ti år siden overtog opgaven med at bevogte søværnets landetablissementer og nærsikre skibe i havn. Det har vi – selv om pladsbestemmelsen ikke har været nem.
I MHV er vi ved at have såvel materiel som koncept på plads for den vi-dere udvikling. Det fremadrettede fokus for maritim BON – eller Maritime Force Protection (MFP) – vil blive skibets beskyttelse i havn eller til søs; i danske eller internationale farvande. Det er MFP kernekompetence, som fortsat skal udvikles.
Så jeg er fuld af fortrøstning, når jeg sætter kikkerten for det lange øje, hvor jeg også ser muligheder for MFP i INTOPS mht. kapacitetsopbygning. Et spændende område, vi måske kan udvikle sammen med vores kolleger i HHV og FHV.

Afslutningsvis skal der fra min stol i jubilæumsåret lyde en stor anerkendelse af den indsats, MHV BON-enheder har ydet gennem de første ti udfordrende år.

Fortsat Bon Voyage for MFP og – Et Marinehjemmeværn Med Mening.

Jens Walther
Kommandør
Marinehjemmeværnsinspektør

Marinehjemmeværnet var igen i år med på den store redningøvelse BALTIC SAREX. En helt ny vinkel på redningsopgaven blev øvet.

Martha i øvrigt

03 Reddet ved en tilfældighed
04 Ambulance: Samsø/Århus
05 Olieudslip ved Bornholm
07 Musikpiger efterlyses
08 Nyt samarbejde til søs og i luften
09 Nyt materiel på vej
12 Bliv sygdomsbehandler
24 Maritime begreber

Tema: BON kan fejre jubilæum i år. Læs historien om de 10 udfordrende år.

10

Flådens 500 års jubilæum fejres med en stor fest. Se programmet.

Hvad sker der her? To besætninger dystede på kendte og sjældne sødiscipliner.

Ansvarshavende redaktør
Informationschef Ninna Falck
Telefon: 33 47 93 67
martha@hjv.dk

Journalist
Helle Kolding (DJ)
Telefon: 21 84 22 48
helle.kolding@privat.dk

Redaktion Vest
martha@mhd-v.dk

Redaktion Øst
Elborough@hotmail.dk

Adresse
Hjemmeværnskommandoen
Generalstok, Kastellet 82
2100 København Ø
www.hjv.dk/mhv

Oplag
5.800

Layout og tryk
Magasinværkstedet og
KLS Grafisk Hus A/S.
Trykt CO_2-neutralt

Forside
BON bevogtning.
Foto: Lars Dalby.

NORDISK MILJØMÆRKNING 541 Trykkeri 016
KLIMA-NEUTRAL TRYKSAG

Held i uheld:
Reddet ved en tilfældighed

En sejler fra Fyn Cup priser sig i denne tid lykkelig for, at marinehjemmeværnet var på eftersøgning i det område, hvor han var faldet i vandet. Det var nemlig ikke ham, de ledte efter.

Af informationsofficer Helle Kolding
Foto: Torben Glyum

Det gode skib MHV 805 GEMINI fra Nyborg var sidste weekend i maj på farvandsovervågning for søværnet. Det skulle vise sig at blive en usædvanlig travl patrulje. Først drejede det sig om en kajakulykke i Kerteminde, hvor 21 roere var kastet i vandet som følge af kraftige sidevinde. De blev hurtigt reddet op, men samtidig kunne vagthavende ved Kattegats Marinedistrikt melde om, at uvejret også gav problemer med sejladsen ved Fyn Cup, der fandt sted i samme weekend. Her fik GEMINI følgeskab af et andet MHV fartøj, nemlig MHV 817 PARTISAN fra Assens. Skibene fik hurtigt nok at se til, fortæller chef for flotille 242 og fartøjsfører, KL Torben Lund-Larsen.

Reddet og meget forkommen
En af konkurrencebådene 'Big Challenge' meldte om, at de havde 'mand overbord'. GEMINI ilede til stedet. Klokken var omkring 21.00, og det var skumring, da GEMINI's besætning visuelt og med varmesøgende natopbservationsudstyr så en mand ligge og vifte med armene i vandet. GEMINI lagde sig på tværs af vinden og fiskede manden op. "Han havde ingen overlevelsesdragt på, han var underafkølet og havde ikke kunnet ligge meget længere uden at blive bevidstløs", forklarer Torben Lund-Larsen. Besætningen hjalp hurtig den forkomne mand ud af det kolde tøj og pakkede ham i et termotæppe.

Undren på Lyngby Radio
På næsten samme tid meldte 'Big Challenge' til Lyngby Radio, at de havde fået deres mand om bord igen. Hvem var det så, GEMINI havde fisket op? Meldingen lød herefter: "Her er GEMINI, vi har også samlet ham op".

Der blev helt stille på radioen, inden man sagde, at det måtte vist lige undersøges. Efter lidt kommunikation frem og tilbage viste det sig, at et andet deltagende fartøj også havde mistet en mand. Båden var gledet hurtigt væk fra manden, og da de forsøgte at starte motoren, fik de et tov i skruen. De kunne ikke alarmere via radioen.

GEMINI hjælper alle i land
De to overbordfaldne har altså ligget mindre end 300 meter fra hinanden. Den mand, GEMINI samlede op, blev kun fundet, fordi den anden mand faldt overbord samtidigt på nogenlunde samme position. Da den reddede mand kom mere til sig selv, blev han meget hurtigt klar over sit usædvanlige held. Forkommen, men i live, blev han bragt til land, hvor to ambulancer ventede på de overbordfaldne. GEMINI nåede samtidig at hjælpe båden med tovet i skruen i havn. Besætningen var dybt chokeret, og fik senere på aftenen talt tingene igennem med redningsmændene fra GEMINI.

Vigtige erfaringer
Besætningen på GEMINI erfarede, at alt hvad man har lært og trænet, det kørte på rygraden, da det virkelig gjaldt, og de var glade for at kunne gøre en forskel. "Det er jo derfor vi er her", understreger Torben. "Situationen viser også, at en mobiltelefon ikke er nok at have med til søs. I en given situation kan man stå uden dækning, og så kan skibet lige ved siden af ikke vide, at du er i problemer. Dermed er den, der har bedst mulighed for at hjælpe, afskåret fra at gøre det", advarer Torben Lund-Larsen.

ANDROMEDA?

Jo, den er god nok. Den franske flåde har også en ANDROMEDA, selvom den staves en lille smule anderledes. Her på nyligt visit i Københavns Havn.

ANDROMEDE på fransk visit.

Fødselsdagskommando

Ved fejringen af Hendes Majestæt Dronningens 70 års fødselsdag den 16. april stillede hjemmeværnet en Honnørkommando inklusive en Fanekommando på Dronningens rute gennem byen. MHV var naturligvis med og marcherede med grønne og lyseblå kollegaer fra Kastellet ind til deres placering på strøget.

Blå Fanekommando på Kastellet.

MHV 912 til Kalundborg

MHV's næste 900-klassefartøj, MHV 912, skal til flotille 251 Kalundborg. Så er evt. ulykker ved de lumske grunde omkring Hatter Barn og Hatter Rev dækket bedre ind. Kalundborgs fartøj, MHV 806 DUBHE, vil tilgå HJV ÆRØ. Deres fartøj, MHV 92 HOLGER DANSKE, vil blive udfaset og solgt.

Samsø: En syg pige hjælpes ombord på ANDROMEDA. Hun skal til hospitalet i Århus. Helikopteren kunne ikke lette på grund af askeskyen, men ANROMEDA kunne sejle. Foto: Torben Glyum

Lynhurtig udrykning

En akut syg pige med blindtarmsbetændelse kunne en sen fredag aften i april ikke komme med helikopteren fra Samsø til Århus pga. askeskyen. MHV 804 ANDROMEDA fra Vejle lå ved Tunø på vej til en større øvelse næste morgen. Besætningen med fartøjsfører løjtnant Lars Christensen i spidsen ændrede dog straks planer efter et opkald fra Kattegats Marinedistrikt, og nu gik det for fuld fart mod Samsø.

"Vi riggede køjen til på banjen undervejs", forklarer Lars Christensen, så besætningen var klar til at tage imod pigen, da de lagde til kaj i Kolby Kås kl. 23.30. Efter lidt vejledning fra den lokale læge gik det nu mod Århus med alt, hvad remmer og tøj kunne holde. Og kl. 02.00 klappede ANDROMEDA kajen i Århus med et tempo gennem havnebassinet, der næsten krævede blå blink. Pigen blev straks overført til den ventende ambulance, og besætningen på ANDROMEDA kunne ånde lettet op efter en god indsats. "Det hele kørte, som det skulle, og det var en god oplevelse for os alle", fortæller Lars Christensen om hjælpen til pigen. "Det er jo det, vi alle sammen gerne vil", understreger han.

Pigen klarede skærene, og allerede næste dag var redningshelikopterne i luften igen.

SKAT og politi på kursus sammen

Af Kursusleder Morten Brandborg
Foto: Dyre Sønnincksen

Fem politifolk og to toldere fra SKAT har i maj været en uge på maritimt sikkerhedskursus hos MHV. Efter et par dage med brandskole, redningsuddannelse og bjærgning med helikopter fra skib var alle klar til at sejle ud på kontrol. Lillebælt og Svendborgsund blev afpatruljeret, og der blev udskrevet adskillige bøder for manglende redningsveste og manglende speedbådscertifikater. De fleste sejlere og den professionelle søfart, som også blev kontrolleret, havde dog tingene i orden, og de to myndigheder blev mødt med smil og tilkendegivelser om, at det var godt med kontrol til søs. Kurset er en forudsætning for, at medarbejderne fra politiet og SKAT kan udføre operativ kontrol til søs. MHV har uddannet over 100 medarbejdere fra de to etater, og der er flere kursister på vej.

Det blandede hold kursister gik fint.

Tilbage til en våd kineser

Af redaktør DBH Leni Sostack Larsen.
Foto: Robert Juul

Torsdag den 13. maj 2010 om formiddagen opdager en fisker en tynd oliefilm på vandet NNV for Bornholm. Bornholms Marinedistrikt bliver underrettet og sender P524 NYMFEN ud for at undersøge nærmere. NYMFEN's besætning vurderer, at olien ikke kan opsamles men vil fordampe og tilkalder søværnets miljøskib, METTE MILJØ, der skal se nærmere på olieudslippet. Ligeledes tilkaldes MHV 903 HJORTØ, der får til opgave at blive på positionen og overvåge udviklingen, indtil METTE MILJØ når frem. Oliefilmen er ca. ½ sømil bred og 2 sømil lang. HJORTØ er allerede indenfor en time på vej mod olieudslippet. I farten nåede besætningen kun at få et franskbrød og en liter mælk med, som fartøjsfører løjtnant Robert Juul snupper med hjemmefra i farten. Da det viser sig, at turen kommer til at vare 21 timer, er de også meget glade for, at der er lidt rester i fryseren. Olien kommer op som mindre "oliebobler", og Hjortøs besætning vurderer, at den stammer fra vraget FU SHAN HAI, som ligger på positionen for olieudslippet. Da brændstoftankene på FU SHAN HAI er blevet tømt, regner man med, at olien måske stammer fra en mindre brændstoftank eller rørinstallationerne. Først kl. ca. 9 fredag morgen ankommer METTE MILJØ og overtager opgaven, så HJORTØ kan vende hjem til Rønne igen. "Der er nok ingen af os, der tager skade af at tabe sig lidt", siger løjtnant Curt Hallberg om den lange tur uden mad og fortsætter: "Det vi savnede mest, var nok en tandbørste og et lille stykke sæbe".

Der kommer stadig lidt olie ud fra vraget af FU SHAN HAI. Den kinesiske bulk carrier sank 31. maj 2003 efter en kollision. Dengang var MHV også på pletten.

Piratangreb mod Dronningens skib

MHV 905 ASKØ fra flotille 361 Isefjord, var afrikansk "piratskib" i forbindelse med en demonstration af søværnets deltagelse i piratjagt. Arrangementet var søværnets fødselsdagsgave til Hendes Majestæt Dronning Margrethe. MHV 905 ASKØ lagde pænt ud med en frontning forbi ESBERN SNARE, der havde Dronningen ombord, som vinkede og smilede. Men så fik piben en anden lyd. ASKØ's ellers fredelige besætning forvandlede sig til somaliske pirater, og nu brød helvede løs. Først var der varselsskud mod ASKØ fra en Lynx helikopter. Og da det ikke hjalp, blev ASKØ boardet og besætningen overmandet af specialstyrker, der til sidst fik pacificeret piraterne, som alle blev visiteret og forhørt. En herlig dag for besætningen - og sikkert også for Dronningen.

Dronningen vinker til besætningen på MHV 905 ASKØ, da de fronter ESBERN SNARE. Foto: PL Claus Olesen

De forhærdede somaliske pirater fra Hundested. Det blev en herlig dag for besætningen. Foto: LT Niels Sværke Hansen

Klar til Nijmegen

MHV-holdet til Nijmegenmarchen er klar til start i Holland d. 20. juli. Det mørkeblå hold fik over to dage i maj testet formen ved 80 km march. Det skete under mildest talt sjaskvåde forhold ved kontrolmarchen i Jægersprislejren.

Holdfører Per Tommerup med sit hold i silende regn.

Huen i højden

Så har MHV-huen igen været ude i verden. IOF PL Jan Norved har slæbt den til Indiens Ladack-provins op i 5602 meter over havets overflade på det Tibetanske plateau. Hvor har din hue været? Send billede til martha@hjv.dk.

Varm om ørerne i Indien.

M/69 året ud

Hjemmeværnsledelsen har besluttet, at retten til at bære uniform M/69 forlænges til at vare hele året ud.

MHV's klassiske 'pæne uniform' M/69.

Bevæget farvel og goddag til generalen

Af informationsofficer Helle Kolding

Flotillecheferne fra marinehjemmeværnet overraskede Chef for Hjemmeværnet generalmajor Jan S. Norgaard under det årlige MHI-chefstævne på Slipshavn i slutningen af marts. Med gaver og taler takkede de generalen for hans gode samarbejde med marinehjemmeværnet. En overrasket og bevæget Jan Norgaard modtog en flot fregatlampe i messing af samtlige flotillechefer og et æresmedlemsskab af Jysk Marinehjemmeværns Laug. Det var en meget engageret og nærværende generalmajor, der valgte chefstævnet til at sige tak for samarbejdet og farvel til en række af de frivillige chefer i Marinehjemmeværnet. Men samtidig var det også et på gensyn. Generalen har nemlig lovet at melde sig som frivillig i Marinehjemmeværnet i flotillen i Hundested, HVF 361 Isefjord. Jan Norgaard gik på pension den 30. maj. Orienteringssamtalen er klaret, og ansøgningen skulle være sendt af sted.

Generalen fik en fregatlampe i messing af alle flotillecheferne. Den blev overrakt af Jan Norgaards kommende flotillechef, KL Per Tommerup. Foto: Jørn E. Simonsen.

Sygdomsbehandleren fra MHV 906 FÆNØ i aktion på et polsk fartøj.

BALTIC SAREX: Indsats på fremmed fartøj

Marinehjemmeværnet var igen i år godt repræsenteret ved redningsøvelsen, BALTIC SAREX ved Bornholm. Bornholms Marinedistrikt havde planlagt øvelsen, som involverede skibe, helikoptere og fly fra flere østersølande. Marinehjemmeværnet deltog med MHV 803 ARIES, 808 LYRA, 903 HJORTØ og 906 FÆNØ. Der blev trænet flere scenarier med havarier til søs, og i år var vejret for en gang skyld en udfordrende medspiller med hård vind. "Vi fik i år sat fokus på indsats på fremmed fartøj", forklarer kaptajnløjtnant John Strøbæk fra HVF 367 Dragør, der vanen tro virkede som instruktør under øvelsen.
"Hvis et skib er i nød, skal vi jo gå ombord med vores udstyr og med sygdomsbehandlere eventuelt sammen med flere nationaliteter. Hvordan klarer man det, og hvem tager ledelsen? Det har vi ikke forholdt os til før", forklarer John Strøbæk, som forventer at bruge erfaringerne fra øvelsen til et nyt afsnit i SAR-Danmark.

NAVAL HUNTER FORCE

Af flotillechef, Jan Lund, HVF 125 BON Århus.

Under øvelse Blå Negl i Egtved, der betegnes som den skrappes patruljeøvelse, HJV laver, fik de erfarne patruljefolk kam til deres hår, nemlig af Naval Hunter Force - en sammensat enhed fra flotillerne 127 + 125 og 136. Med vakse vovser og krigslist kom ingen patruljer uset gennem det område, som Naval Hunter Force herskede i. Den sammensatte mørkeblå enhed klarede sig godt og fik, hvis sandheden skal frem, god hjælp af det dårlige vejr. Næste år stiller Naval Hunter Force igen, så sulten på at fange Jægersoldater, tyske specialenheder og danske gæve patruljefolk igen kan blive tilfredsstillet.

Naval Hunter Force fanget af fotografen, lige inden de skulle ud og jage igen.
Foto: Allan Hartung

Musikglade piger søges

Tekst og foto: Helle Kolding

Lysene skinner i de blankpudsede horn og trompeter, og musikken toner lifligt ud i den store sal, mens publikum nu og da lader fødderne bevæge sig i takt.Kvindelige Marineres Musikkorps er i fuld gang med deres populære forårskoncert.

For nyligt rundede korpset, der holder til i Glostrup, de 60 år, men musikken og glæden ved at udøve den er evigung. ”Vi har mange opgaver i løbet af året, og der er heldigvis stor efterspørgsel på os. Det er vi jo glade for,” smiler korpsets leder, premierløjtnant Anita Skov Jensen.

Cirka en snes aktiviteter deltager korpset i årligt, og det er lige akkurat det, korpset magter, for der skal jo også bruges tid på at øve og forberede. I øjeblikket er der cirka 27 aktive medlemmer, men korpset vil meget gerne have endnu flere. Alderen spænder fra 21 år og opefter, og musikalsk er udøverne delt på 26 messingblæsere og en enkelt trommeslager. Ene mand blandt de mange kvinder er dirigenten, Jakob Lange, der har været tilknyttet korpset i femten år, heraf de seneste fem år som fast dirigent.

”Er man glad for musik og vil være med i et militært kvindeorkester, så er pigerne meget velkomne. Vi har et godt sammenhold og har mange gode oplevelser sammen,” understreger Anita.

Chachanooga chuchu og Moonlight Serenade smelter ud i baggrunden og publikum klapper ivrigt. Foråret er spillet ind på flotteste vis.

Læs mere på www.km-muk.dk eller skriv til Anita S. Jensen på askovjen@hotmail.com, hvis du er interesseret i at være med.

Nyt samarbejde til søs og i luften

Flyverhjemmeværnet og marinehjemmeværnet styrker nu samarbejdet omkring eftersøgning, redning og forureningsbekæmpelse til søs med to nye lokale aftaler.

Tekst og foto: Informationsofficer Per S. Lynge

Den 18. marts i år underskrev Hjemmeværnsflotille (HVF) 361 Isefjord, som de første, et "Letter of intend" med Hjemmeværnseskadrille (HVE) 225 Roskilde. Kort efter, den 18. maj, fulgte HVF 368 Køge så trop.

Styrket hjælp til søs

Det nye samarbejde forventes at styrke det lokale beredskab til søs. Et overblik fra højden er af stor betydning for mandskabet på flotillernes fartøjer i situationer, hvor en eftersøgning skal dække et stort område, eller hvor tiden knap i en SAR (search and rescue). Det gælder også, når omfanget og udbredelsen af et olieudslip skal vurderes, og olieprøver eller inddæmning af olien skal foretages af fartøjerne.

Aftalen

Aftalen beskriver de situationer, hvor enhederne sammen kan gøre en stor forskel ved en indsættelse. Med aftalerne kan fartøjerne nu hurtigt og effektivt trække på den flystøtte, som HVE 225 kan tilbyde med samme alarmeringstid som flotillerne – Én time. Der planlægges desuden øvelser samt fælles evalueringer/debriefinger efter hver øvelse eller indsættelse, som skal styrke samarbejdet og forståelsen af medspillerens svagheder og styrker i det nye fællesskab.

Stor tilfredshed

"Tid til rådighed og opgavens omfang har tit været to modsat rettede pile. Især når mørket nærmer sig ved en søredning. Med flystøtte kan flotillens fartøj MHV 905 ASKØ overskue et meget større område", fortæller chef for flotille 361, kaptajnløjtnant Per Tommerup og udtrykker glæde ved den nye aftale, som betyder en styrkelse af beredskabet ved Isefjorden og det sydlige Kattegat.

Eskadrillechef Kaptajn Geert Hansen og lederen af den Flyvende Deling i Roskilde Løjtnant Gösta Olsen er også glade for aftalen "Der er jo ingen ide i, at vi har fly stående i Roskilde på kort alarmeringstid, der ikke bliver brugt optimalt, når de kan yde støtte til flotillerne som et vågent øje fra oven ved indsættelse af fartøjerne i en søredning eller ved olieforurening", siger Geert Hansen. "Aftalen med HVE 225 Roskilde er et makkerskab, som vi forventer os meget af, og som vil bidrage til en endnu større tryghed til søs." supplerer flotillechef, kaptajnløjtnant Torben Andreasen, fra flotille 368, som ser frem til at komme i gang med det nye samarbejde.

Homeguard 61

HVE 225's fly, Homeguard 61, er en standard Cessna 172S – bygget i USA i 1998. Kan flyves af 1 pilot, men i HJV regi flyves med 1 pilot, 1 navigatør og 1 observatør. Flyet er standardudrustet som civilt fly, men i HJV regi medbringes der desuden 1 redningsflåde til 4 mand. Flyet har en længde på 8,2 meter, et vingespænd på 10,9 meter og en højde på 2,6 meter.
Flyet har en rækkevidde på 638 sømil og en tophastighed på 126 knob, samlet tid i luften er 5 timer mellem hver tankning.

MHV 911 BOPA: Fra styrehuset trænger man til intern nødkommunikation med motoren.

Fartøjer, bevogtningscontainere, uniformer og meget mere på vej

Indenfor de næste år anskaffer marinehjemmeværnet en lang række nye materielgenstande.

Af orlogskaptajn Casper Max Hansen, Marinehjemmeværnsinspektoratet

De nye materielgenstande til marinehjemmeværnet vil blive implementeret efter en nøje fastlagt plan, idet prioritetsrækkefølgen for anskaffelse af de enkelte materielgenstande vil kunne blive fremrykket eller helt ændret, hvis sikkerhedsmæssige forhold måtte kræve det. De nævnte materielgenstande vil alle blive bestilt ved Forsvarets Materieltjeneste, men der er altså endnu ikke fastsat udleveringstidspunkter.

Fartøjer
Medio 2011 leveres foreløbig sidste fartøj af MHV 900 klassen, MHV 912. Forlængelse af første fartøj af MHV 800 klassen påbegyndes medio 2010 med aflevering ultimo 2010.

Radiomateriel
SINE radioer. Der leveres i alt 80 SINE radioer til MHV. 30 radioer som fast installation i MHV fartøjer. 30 håndholdte radioer til bla. gummibådsoperationer og 20 håndholdte radioer til MHD til løsning af bla BON opgaver. Der vil også blive installeret Iridium satellitkommunikation i alle fartøjer, som på nuværende tidspunkt ikke har en sådan installation. Der bliver foretaget en udskiftning af radiopejlere af ældre type, og udskiftning af stationært VHF radioudstyr i fartøjer af MHV 800 vil være nødvendig.

Øvrigt fartøjsmaterielmateriel
Der planlægges for etablering af intern nødkommunikation mellem maskinrum og styrehus. En række uheld med udfald af hovedmotor har afstedkommet behovet for akustisk alarm ved motorstop. Desuden forventes udskiftning til ny type skibsmedicinkiste (type B).

Antiterrormateriel
Der planlægges for anskaffelse af 4 stk. mørkeblå bevogtningscontainere samt 8 komplette gummibåde. Bevogtningscontainerne leveres komplet med radioudstyr og klimaanlæg. Af særlig mørkeblå udrustning vil containeren indeholde fartøjsdragter, sikkerhedsstøvler, bådsæt, redningsveste, skudsikre veste og flydespærringer.

Uniformer
Der vil blive indkøbt og udleveret resterende uniformsgenstande til uniformssystem M/04 herunder kasketter og Korte jakker. Af øvrigt supplerende mundering vil der blive indkøbt benklæder M/97, regntøj M/94 med jakke og overall, sweater let M/98 til BM/OFF og sweater M/79 til øvrigt personel.

Øvrigt materiel
Der leveres i alt 4 gummibåde, komplet. Slipshavn vil blive normeret med 2 stk. til erstatning for eksisterende nedslidte gummibåde. De 2 sidste leveres til to flotiller, der i dag ikke har eget fartøj.

Stationær SINE radio skal indbygges på MHV fartøjers radiostation

SKAL DER VÆRE FEST, SÅ LAD DER VÆRE FEST

1510 - 2010
Flåden 500 år

Alle sejl sættes, når Flådens 500 år markeres. Der bliver en kæmpe fest i København i august og en stribe andre tilbud i løbet af sommeren og året ud.

Af Ninna Falck og Helle Kolding

Det er ikke så tit, at alle tjenestegørende i søværnet og MHV mødes ved større begivenheder. Det får de mulighed for, når Flåden til august fylder 500 år og markerer jubilæet med næsten en uges særlige aktiviteter fra den 10. til den 16. august. Hendes Majestæt Dronningen modtage en Sail-past og Flådens Honnør om bord på Dannebrog, og en række danske og internationale orlogsfartøjer vil lægge til kaj i Københavns Havn. 3.000 danske og udenlandske søfolk vil sætte deres præg på Hovedstaden, og MHV deltager med fem fartøjer og BON til sikringsopgaver.

FOREDRAG

01.08: "Englandskrigene", Nordre Skanse, Frederikshavn
08.08: "Kaperkrigen", Sæbygård, Sæby
15.08: "Store Nordiske Krig", Fladstrand Kirke, Frederikshavn
22.08: "Store Nordiske Krig", Knivholt, Frederikshavn
26.08: "Grundlæggelse og etablering af orlogsflåden 1500-1700", Det kgl. Bibliotek.
29.08: "Besættelsen, Den Kolde Krig, Kystforsvaret omkring DK (1940-60)", Bangsbo Fort.
02.09: "Det store århundrede, Orlogsflåden 1700-1800", Det Kgl. Bibliotek.
09.09: "Nedgang og tekniske ændringer, Orlogsflåden 1800-1900", Det Kgl. Bibliotek.
16.09: "Fra neutralitet til alliance, Søværnet 1900-2000", Det Kgl. Bibliotek.
23.09: "Danmarks interesse på og fra havet", Det Kgl. Bibliotek
28.09: "Den danske flåde i 500 år", FOF Vendsyssel, Hjørring
28.09: "Den danske flåde i 500 år", Det Musiske Hus, Frederikshavn.

MARINEHISTORISK HAVNERUNDFART

DFDS Canal Tours, Nyhavn. Guider fra Marinehistorisk Selskab. Fra juni til og med august. Pris: 75 kr.
Reservation: www.canaltours.dk eller telefon 32 56 30 00.

Bred markering

Alle danskere skulle gerne bemærke, at deres flåde fejrer 500 års jubilæum. Fra 1. juli og de følgende seks mandage bringer DR1 en udsendelsesrække med Troels Kløvedal om flåden og dens 500-årige historie. PostDanmark udgiver jubilæumsfrimærker, GourmetBryggeriet udgiver en jubilæumsøl, og Mønthuset Danmark udgiver den 10. august en jubilæumsmønt. Jubilæet omfatter også en stribe bogudgivelser med titler som "Danmarks største søhelte", "Dansk orlogsheraldik" og "Flådens skibe gennem 500 år". Og søværnet udsender "Søværnets sangbog" og "Søværnets mærkedage". Endelig vil der også være en række aktiviteter i løbet af året, hvis man vil ud og markere jubilæet eller lære mere om flådens historie.

UDSTILLINGER

"Slaget på Isefjorden" Odsherreds Kulturhistoriske Museum, fra 29. maj. "Pirater, Fribyttere og Kapere i Danmarkshistorien" Orlogsmuseet, 3. september og 2 år frem. "Flåden og København i 1700-tallet" Det Kongelige Bibliotek, fra 5. august til 5. december. "Flådens historie" Krudttårnet, Bangsbo Museum, fra 25. juni. "Udstilling om flåden" Slotø, Nakskov, åben 7. – 8. august.

KRANSENEDLÆGGELSER

Udføres 10. august kl. 14.00 af MHV i samarbejde med Marineforeningerne ved: Mindesmærket for Viceadmiral Bredal og Kampen ved Nyborg, Nyborg Havn. Mindestenen for Slaget ved Sjællandes Odde, Odden Kirke. Mindehøjen for Slaget på Reden, Holmens Kirkegård. Suensons Mindesmærke, Nyboder. Gravstenen for Admiral Peder Skram, Østbirk Kirkegård. Niels Juel Statuen, Holmens Kanal, København. Mindesøjlen for Slaget i Køge Bugt, Nordre Toldbod, København. Fællesgraven for Roflotillens Kamp ved Falsterbo, St. Magleby Kirkegård. Mindesmærket for Slagene i Køge Bugt, Køge Søndre Havn. Mindesmærket for Slaget ved Helgoland, Thurø.

© KRAK (R/100615/2)

Overblik over den store jubilæumsfest

Find de vigtigste aktiviteter i dagene 10. august til 15. august i København. 'Personel i uniform' gælder også marinehjemmeværnet.

1 Tivoli: Gratis adgang for personel i uniform fra 10. til 15. august.

2 Canal Tours, Havnerundfart og vandbusserne: Gratis adgang for personel i uniform fra 10. til 15. august.Havnerundfart har afgang fra Nyhavn og Gl. Strand.

3 Orlogsmuseet: Særudstilling. Gratis adgang for personel i uniform fra 10. til 15. august.

4 Tøjhusmuseet: Gratis adgang for personel i uniform fra 10. til 15. august.

5 Sail Past for Dronningen, som er ombord på Dannebrog. 10 august kl. 14.00 – 16.00. Dronningen modtager Flådens honør. MHV deltager med 5 fartøjer.

6 Ca. 45 danske og udenlandske flådefartøjer kommer til København 11. – 14. august. De afgår igen d. 16. august.

Læs mere om Flådens 500 års jubilæum på www.flaaden500.dk og www.hjv.dk/mhv

7 Åbent skib ved deltagende enheder og udstilling på kajen 11. til 14. august, kl. 10-17.

8 MHV-fartøjer Ligger på Holmen/Nyholm.

9 Søværnstræf Alle der tidligere har gjort tjeneste eller været værnepligtige i søværnet, alle ansatte i søværnet samt alle fra MHV i uniform er velkomne på Nyholm 10. august. Herfra kan man overvære paraden. Portene åbnes kl. 12.00, og der vil være mulighed for at købe mad og drikke.

10 Kirkemarch og flådegudstjeneste. Esplanaden til Holmens Kirke. 15. august, kl. 09-12.

11 Kransenedlæggelser MHV m. marineforeningerne. Den 10. august kl. 14.00 ved:

Mindehøjen for Slaget på Reden. Holmens Kirkegård.

Suensons Mindesmærke. Nyboder.

Niels Juel Statuen. Holmens Kanal.

Mindesøjlen for Slaget i Køge Bugt. Nordre Toldbod.

Bliv sygdomsbehandler i marinehjemmeværnet

Kunne du tænke dig at være lidt bedre til førstehjælp end de fleste, og har du mod på at være den, der hjælper dine kollegaer ombord, hvis de bliver syge eller kommer til skade?

Af Ninna Falck Foto: Per Lynge

”Jeg har det godt med at vide, at hvis der sker noget for nogen – enten på skibet eller derhjemme – ja, så kan jeg faktisk gøre noget for at afhjælpe eller minimere skaden”, fortæller Hanne Nielsen, som er både SYBH og motorpasser i flotille 114 Aalborg.

For besætningens skyld

Når et skib lægger fra kaj og begiver sig ud til søs, kan der blive langt til lægehuset, skadestuen eller en ambulance. Alle kan blive syge, og risikoen for ulykker – store og små – er bestemt til stede, når elementerne raser, og materiellet skal håndteres. Derfor er det meget vigtigt, at et af medlemmerne i alle besætninger har taget overbygningsuddannelsen, sygdomsbehandler (SYBH), og kan tage sig af besætningen. Det er SYBH primære opgave. Samtidig er SYBH en kapacitet om bord, som også kan hjælpe andre i nød på havet.

Ifølge hjemmeværnets funktionsbeskrivelse skal SYBH kort og godt forestå sygdomsbehandlingen generelt og deltage i sygdomsforebyggelse (f.eks. hygiejne).

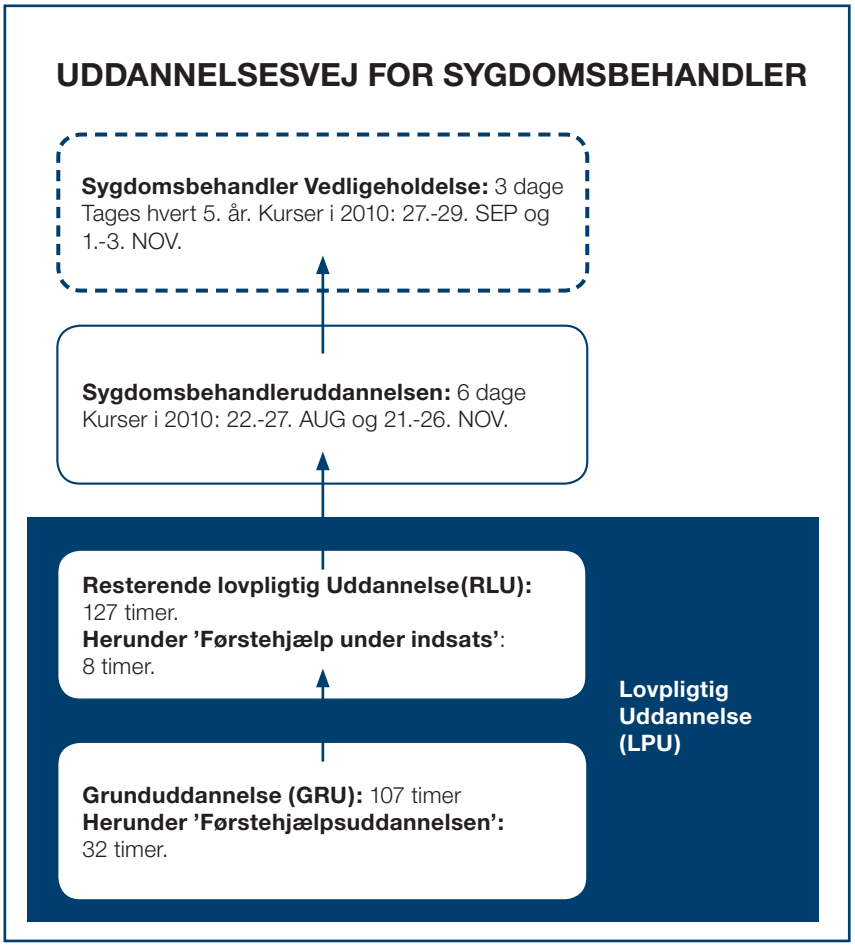

En helt uundværlig funktion

SYBH er en del af et marinehjemmeværnsfartøjs normalbesætning, og det er desuden et krav at have en SYBH med ombord, når man f.eks. sejler ud med minimumsbesætning under øvelse. SYBH er altså en nøglepost i besætningen, og i flere flotiller trænger man til flere, der vil tage uddannelsen og gå ind i den spændende funktion.

”For mig har SYBH været en helt naturlig overbygning på min grundlæggende 1.hjælps-uddannelse, som jeg kun kan opfordre flere til at tage. Jeg er vist den eneste SYBH i min flotille. Hvem skal så hjælpe mig, hvis jeg kommer til skade? Og helt ærligt: Man kan da ikke blive for god til 1.hjælp!” understreger Hanne Nielsen, som synes, at det er vigtigt, at vi får flere SYBH i MHV.

Uddannelse med kompetencer

SYBH er ikke en MHV-opfindelse. Sygdomsbehandleruddannelsen i MHV er den samme, som man tager i søværnet, på fiskefartøjer og i handelsflåden. Undervisningen leveres af lærere fra Center for det Maritime Sundhedsvæsen på Fanø ved Esbjerg, som er ansvarlige for SYBH-uddannelsen i Danmark.

Uddannelsen skal sikre, at SYBH selvstændigt skal kunne agere med førstehjælp om bord og være den ansvarlige sygdomsbehandler ved behandling af syge og tilskadekomne ved sygdomme og ulykker på MHV-fartøjer (skibe med fartsområde B).

Jeg har det godt med at vide, at hvis der sker noget for nogen – enten på skibet eller derhjemme – ja, så kan jeg faktisk gøre noget.

Medicinkiste og Radio Medical
SYBH er desuden den, der har 100% styr på 'medicinkisten' ombord, som indeholder førstehjælpsudstyr, medicin og andre midler til en stribe af behandlinger.

Endelig kan SYBH ude på søen kontakte et team af læger på Esbjerg hospital via 'Radio Medical' og få vejledning i behandling af syge og tilskadekomne til søs. Her ligger det også i SYBH uddannelse at kunne beskrive en persons tilstand, så lægerne kan guide behandlingen bedst muligt.

Hvordan kan jeg blive sygdomsbehandler
For at blive SYBH i MHV, skal du først og fremmest have taget hjemmeværnets 'Lovpligtig Uddannelse' (LPU), som indeholder 'Grunduddannelse' (GRU) og "Resterende Lovpligtig Uddannelse" (RLU).

GRU indeholder 'Førstehjælpsuddannelsen', som udover et førstehjælpsmodul også indeholder et sundheds- og hygiejnemodul. Denne uddannelse afsluttes med 'Mærkeprøven i førstehjælp'.

Næste trin, RLU i MHV, indeholder kurset 'Førstehjælp under indsats', hvor man lærer at udføre førstehjælp under indsats (+kamp).

Efter den samlede LPU kommer så endelig den maritime del af førstehjælpsuddannelsen, som er selve sygdomsbehandleruddannelsen.

For at blive optaget på uddannelsen skal man have bestået mærkeprøven i førstehjælp med minimum 67 point, og prøven må ikke være ældre end 3 år.

Ny prøve kan aftales via MHD, eller man kan spørge direkte ved nærmeste lokalforsvarsregion, hvornår de afholder GRU. Alle aktive i HJV skal faktisk jævnligt vedligeholde deres førstehjælpsuddannelse.

Sygdomsbehandleruddannelsen
SYBH-uddannelsen tager seks dage/ca. 37 timer plus den nødvendige lektielæsning. Undervisningen er meget intens med figuranter og forskellige cases at forholde sig til. Den foregår på Slipshavn og varetages af undervisere fra Center for det Maritime Sundhedsvæsen, der opfylder Søfartsstyrelsens betingelser.

Uddannelsen indeholder
- Det Maritime Sundhedssystem
- Udvidet anatomi og fysiologi
- Kontroldokument (medicinfortegnelsen)
- Teknisk Forskrift (sygdomsbehandlernes kompetence)
- Medicinkiste B, anvendelse af specialudstyr
- Speciel førstehjælp - Kontrol af værdier for kredsløb, åndedræt mm.
- Syning af sår
- Træning i injektioner
- Anlæggelse af intravenøs adgang og opsætning af væsker
- Kontrol af infusionsvæsker
- Træning i optagelse af sygehistorie og objektive undersøgelser
- Infektioner
- Kontakt til Radio Medical

Vedligeholdelse
SYBH-uddannelsen skal herefter vedligeholdes hvert 5. år på "Sygdomsbehandler Vedligeholdelse", hvis man vil fastholde sine kvalifikationer. Over tre dage/ca. 24 timer bliver man genopfrisket på uddannelsen og opdateret med alt nyt. Uddannelsen foregår på Fanø ved Center for det Maritime Sundhedsvæsen.

Sygdomsbehandleren måler blodtryk.

Tilskadekommen er stabiliseret. Sygdomsbehandleren kontrollerer løbende vejrtrækning, puls mm.

En voldsom forbrænding på underarmen. Der gives saltvandsdrop. Bemærk 'medicinkisten'.

En stabiliseret tilskadekommen undersøges af sygdomsbehandleren for alvorlige skader og kontrolleres løbende.

BON på bassinovervågning før kevlarhjelmens tid.
Foto: Torben Glyum.

BON: 10 års omskiftelig tilværelse

For ti år siden blev grundstenene lagt til Bevogtnings- og Nærforsvarsstyrken i marinehjemmeværnet. Det har været ti hårde år på pionérstien, og der er stadig nye udviklingsinitiativer. Læs historien om BON.

Af Ninna Falck

Marinehjemmeværnets (MHV) Bevogtnings- og Nærforsvarstyrke – bedre kendt som BON – kan her i 2010 fejre sit ti års jubilæum. BON har ført en noget omtumlet tilværelse siden starten ved forsvarsforliget for 2000 – 2004, hvor hjemmeværnet (HJV) skulle overtage en række bevogtningsopgaver ved søværnets etablissementer og enheder. Bevogtning har været omdrejningspunktet lige siden. Undervejs har nogle objekter ændret sig, uddannelserne har undergået en løbende udvikling, og fokus på BON har skiftet i takt med udviklingen i omverdenen. De seneste tendenser er søværnets skærpede opmærksomhed i søværnet omkring bevogtning i forhold til de udsendte enheder (Naval Force Protection) og den øgede vægt på kapacitetsopbygning, som bl.a. handler om at uddanne soldater ude i verdenen.

Før BON

Bevogtning af søværnets etablissementer er i fredstid blevet udført af Søværnets Militærpoliti. Når der var behov for at iværksætte egentlig bevogtning, skulle der før i tiden mobiliseres personel til opgaven. Dvs. man indkaldte hjemsendte værnepligtige. I en årrække skete uddannelsen af disse værnepligtige på Stevnsfortet og Langelandsfortet. I takt med at forterne selv overgik til mobiliseringsstatus, ophørte uddannelsen her. I 1989 blev uddannelsen af værnepligtige genoptaget ved Marinekaserne Korsør og Frederikshavn. Uddannelsen var indledningsvis på 5 måneder, men efter udfasning af 40 mm maskinkanon M/36, blev uddannelsen skåret ned til 4 måneder. Ved forsvarsforliget 1995 – 1999 skulle "Antallet af værnepligtige tilpasses det reducerede behov bl.a. i bevogtnings- og nærforsvarstjenesten", og det betød, at bevogtningspersonellet blev beskåret.

Missilbatteri opstillet. MOBA, Søværnets Mobile Base, var BON bevogtningsobjekt, indtil det blev nedlagt.

BON til skydestævne med våben man ikke ser mere.

2000 - 2004

Bevogtningen overgår til HJV

Ved forsvarsforliget for 2000 – 2004 overdrages bevogtningsopgaven ved søværnets etablissementer til HJV. Den kolde Krig var for alvor lagt i graven, og vægten i dansk forsvar blev forskudt fra mobilisering til krisestyring og vægt på reaktionsstyrker. Desuden skulle kapaciteten til de internationale operationer styrkes. Det betød rationaliseringer. Værnepligtige i søværnet skulle nu primært indkaldes til sejlende tjeneste, og søværnets "sikringsenheder til krigstidsbevogtning og nærforsvar" skulle tilvejebringes af HJV fem nye Lokalforsvarsregioner (i dag kaldet Totalforsvarsregioner). Dvs. at HJV skulle opstille en styrke, der kunne tage sig af den del af bevogtning og nærforsvar ved søværnets etablissementer og enheder, som lå ud over Søværnets Militærpolitis almindelige fredstidsbevogtning.

Opgaven præciseres

BON spørgsmålet blev i starten af 2000 sat på skinner i Hjemmeværnskommandoen (HJK), hvor man havde nedsat en arbejdsgruppe, der skulle se på opstillingsgrundlag, opgaver, uddannelse og materiel.

Som udgangspunkt var opgaverne beskrevet som: Objektbevogtning, Bevogtning af flådestationer, minetransporter samt bevogtning af søværnets mobile enheder: Søværnets Mobile Base (MOBA) og Søværnets Mobile Logistik (MLOG).

Nye BON-flotiller

Opstillingsgrundlaget var på omkring 2000 mand. Opgaven med opstilling blev dog ikke placeret ved Lokalforsvarsregionerne, men ved Marinehjemmeværnsdistrikterne (MHD), så man bevarede opgaven inden for værnsfarven.

Det stod tidligt klar, at opgaven med sine geografiske fikspunkter og det voldsomme opstillingsgrundlag dårligt kunne løses af de eksisterende våbendivisioner ved de sejlende flotiller alene. Der skulle opbygges en helt ny søjle i MHV: Idéen om BON-flotillerne var født.

En overraskelse i planlægningen

HJK iværksatte primo 2000 opstilling af de 4 første delinger, og målet var, at enhederne skulle have gennemført uddannelseskontrol ultimo 2003.

Efterfølgende udarbejdede HJK en plan for opstilling af de resterende delinger, da det var planen, at HJV først skulle have overtaget den samlede opgave i 2009.

Behovet for styrker var relativt højt, fordi der jo indgik ca. 2000 mand i Søværnets mobiliseringsstyrke. Det var forståelsen, at søværnets mobiliseringsstyrke løbende ville blive reduceret. Efterfølgende skulle det dog vise sig, at de værnepligtige fra Søværnet helt var udgået af mobiliseringsstyrken. Det betød, at hele bevogtningsopgaven faktisk reelt var overgået til MHV. I erkendelse af, at MHV ikke kunne opstille 2000 bevogtningssoldater ud af en samlet styrke på ca. 4500, blev opstillingsmålet samtidig sat til ca. 500 gaster.

Med i 3.000-mandsstyrken

Ved samme forlig, havde HJV samtidig fået til opgave at opstille en styrke på 3.000 særligt aktive frivillige soldater. De skulle være særligt godt uddannede og udrustede. Styrken, som i dag er transformeret over til Hjemmeværnets Indsatsstyrke (HIS), gik under navnet '3.000-mandsstyrken'. To af de nye BON-flotiller skulle indgå i 3.000-mandsstyrken.

HVF BON 200 MOBA

Den første opstillede BON-flotille
Kaptajnløjtnant Jørgen Falkenberg, fik udfordringen at opstille en BON flotille. Den skulle være særligt tilknyttet MOBA – Søværnets Mobile Base, og skulle indgå i 3.000 mandsstyrken. HVF 200 BON MOBA var på vej, og rekrutteringsgrundlaget var især våbendivisionerne ved en stribe sjællandske flotiller inklusive 367, som Jørgen Falkenberg selv kom fra. Det var ikke lige populært, men det var opgaven. Det gik godt. Jørgen kendte alle, og det var gode, store våbendivisioner at hverve fra. "HVF 200 BON MOBA var den første enhed i 3.000 mandsstyrken, som var opstillet og i gang med uddannelsen", fortæller Jørgen Falkenberg.

Drillerier og skuffelser
Opstilling og uddannelse af de to delinger i BON 200 blev en stor udfordring med mange forhindringer undervejs. Søværnets BON-element på Noret ved Flådestation Korsør, havde tidligere stået for uddannelsen af søvrnets værnepligtige bevogtningsstyrker. De skulle nu støtte BON med uddannelse og øvelser, indtil BON selv havde fået opbygget et instruktørkorps. I starten tog de ikke de nye frivillige kunder i butikken helt alvorligt. "Første gang vi mødte nede ved basen ved Korsør, havde de stillet gangstativer og krykker frem, for at vise hvad de tænkte om HJV. De kørte vores uddannelse fuldstændig som om, vi var et nyt hold værnepligtige. Vi skulle næsten starte forfra. Og så aflyste de en del øvelser i sidste øjeblik osv. Det gav altså store problemer", understreger Jørgen Falkenberg.

"Samtidig råbte vi på en uddannelsesplan og en operationsplan", fortæller Jørgen, som også følte, at BON ofte var overladt til sig selv, fordi 'navigatørerne' ved distriktet ikke altid havde en faglig forståelse for BON-opgaven. "Og da vi så endelig stod klar med begge delinger ved årsskiftet, fik vi ikke de våben, vi var blevet lovet", fortsætter Jørgen Falkenberg, som mistede en hel deling på den bekostning. Heldigvis lykkedes det BON, som efterhånden havde fået et bedre samarbejde med søværnet, at få stillet køretøjer, gummibåde og våben til rådighed ved hjælp af en materielmester på Flådestation Korsør.

Anerkendte frustrationer
Problemstillingerne under BON opstart de første år var og er selvfølgelig anerkendte i hele MHV, som chef ved MHD Øst, orlogskaptajn Jørgen Fink også fortæller, "Opstillingen af BON-enhederne skete parallelt med, at opgaverne skulle fastlægges, uddannelsen defineres, og materiellet tilvejebringes. Det sidste skete dels ved omfordeling i HJV og dels ved overførsel af materiel fra søværnet. Disse forhold gav anledning til en række frustrationer, og der var virkelig tale om en pionértid."

MOBA var skarpt og spændende
Men bortset fra alle opstartsvanskelighederne fortæller Jørgen Falkenberg også om et stort engagement og meget spændende øvelser undervejs med MOBA. "MOBA var jo et mobilt hovedkarter på landevejene. Herfra kunne man lede flåden i kamp i Danmark og internationalt. De var meget mobile og meget operative. Der var missilbatterier, helikoptere, radarer og alt i styring. De kunne snakke med AWACS-fly og have overblik og kommunikation over et kæmpe område".

BON 200 opgave var at bevogte MOBA sammen med militærpolitiet, og det var ikke så lidt. Ved en øvelse på Bornholm chartrede man en hel Bornholmerfærge, for at få alt

Tilbagemelding. Personel fra det oprindelige BON 200 MOBA tilbage i år 2000.

MOBA grej og kæmpe vognpark med over.

”Det var jo skarpt det her. Det var helt oppe på det sorte af neglene. Vi kom jo med på operative øvelser og kunne passe på operative enheder med skarpt i lommen. Det var spændende, og vi var glade for det. Samarbejdet med MOBA var forrygende. Hele den professionalisme de havde. Når vi gik til chefen for MOBA, så rykkede det stærkt. Der var også et godt samarbejde med MLOG. De sagde aldrig nej. Og de var jo glade for BON. De sagde jo selv, ”Uden jer skulle vi jo selv ud og ligge i hullerne.” siger Jørgen Falkenberg.

Sammenhold

”Vi havde det godt sammen, og vi havde det sjovt. Og folkene stillede op – ligegyldigt hvornår du ringede, hvis der f.eks. var gået en alarm på et minedepot. Ligesom en SAR-besætning. Og jeg lærte virkelig meget i BON. Vi brugte jo også rigtig lang tid på at opfinde den dybe tallerken”, fortæller Jørgen Falkenberg, som forlod BON for flere år siden og i dag er chef for den sejlende flotille 367 i Dragør. MOBA, hovedobjektet for BON 200 MOBA blev nedlagt i 2003.

Adganskontrol ved Flådestation Frederikshavn. Foto: Torben Glyum.

FLÅDESTATION FREDERIKSHAVN

Manglede BON i en tid med terror

I 2001 tiltrådte en ny chef for Flådestation Frederikshavn. Kommandør Axel Fiedler kunne ved sin tiltræden konstatere, at BON oppe ved Flådestationen var sat i gang, men de var ikke startet reelt. ”MHV havde jo hverken fået uddannelse eller udstyr til at kunne stille op for opgaven.”, fortæller han. ”Det er altid farligt at nedlægge noget, der skal erstattes af noget andet, inden det nye er oppe at stå. Vi måtte på flådestationen lave vores egen plan fra 2001 til 2002 og lade vores egne folk indgå i bevogtningen af Flådestationen”, fortsætter Axel Fiedler, som mente, at Flådestationen var alt for sårbar, ikke mindst i lyset af engagementet i Irak og hændelserne i New York 11. september samme år. ”Saddam kunne jo lave et hus i helvede, hvis han ville”, understreger han. ”Vi råbte gevalt. Det her duer ikke. Der er ingen tvivl om, at der var en trussel imod flådestationerne, ligesom flyvestationerne. Vi har mindst to tilfælde, hvor vi ved, at vi blev overvåget af nogen af anden etnisk herkomst”. Axel Fiedler måtte altså selv lukke hullet i perioden, indtil BON kom op at stå.

Endelig på plads

BON kom selvfølgelig i gang, og da Axel Fiedler stoppede på Flådestationen 3 år senere, var situationen en helt anden. ”BON var godt i gang. De holdt øvelser og lavede bevogtning af flådestationen, og de lavede vejspærringer og bevogtning af skibe. De var både ansvarsbevidste og havde stor respekt for opgaven. Jeg var aldrig i tvivl om, at de ville komme. Sådan er hjemmeværnet”, fortæller en forhenværende flådestationschef, som tillægger BON-opgaven stor betydning. Axel Fiedler er i dag selv frivillig fartøjsfører i MHV flotille 115 i Frederikshavn.

Bassinovervågning ud for ABSALON ved Flådestation Korsør. Foto: Lars Dalby

2005 – 2009

Terror på dagsordenen

Forsvarsforliget for perioden 2005 til 2009 viste nu en yderligere fokusering på at styrke kapaciteterne indenfor den internationale opgaveløsning – her også til mere civile humanitære opgaver. Og så skulle der ikke mindst opstilles kapaciteter til imødegåelse af terror. Trusselsbilledet udelukkede nu helt den konventionelle trussel (traditionel trussel om krig mod Danmark). Fokus blev nu rettet imod terror mod Danmark eller mod vores allierede. Midlerne var et sammentænkt totalforsvar med vægt på opstilling af en bred vifte af kapaciteter til imødegåelse af den uforudsigelige terror, som altså kunne tænkes at antage mange former.

HJV skulle opdeles i en aktiv og en reservestruktur, hvilket dog ikke havde den store betydning for de aktive BON-flotiller og grupper. Den såkaldte 3.000 mandsstyrke blev omdefineret og skulle bl.a. suppleres med en totalforsvarsuddannelse under den nye betegnelse: Hjemmeværnets Indsatsstyrke (HIS).

Antiterrormateriel men ingen gummibåd

For BON vedkommende var udsigterne til indkøb af antiterrormateriel og moderne observations- og identifikationsmateriel relevant, og der blev planlagt indkøb af bevogtningscontainere i perioden, som nu efterhånden er ved at være på vej.

Desværre stod der ikke gummibåde på listen til BON. Og det viste sig at blive et problem, som chef for MHD Øst, Jørgen Fink forklarer: ”I løbet af forligsperioden 2005-2009 nedlagde de to flådestationer den sidste del af deres egne BON-sektioner, og MHD og Hjemmeværnsskolen overtog hele ansvaret for uddannelsen. Desværre betød dette også, at det blev vanskeligere at låne specialmateriel, herunder ikke mindst gummibåde. Adgangen til at låne gummibåde har i en årrække skabt vanskeligheder, ikke mindst fordi, de for tiden tildelte gummibåde er udslidte.”

BON er godt i gang
BON identitet i forhold til MHV og søværnet er i denne sidste periode blevet slået mere fast. BON indkaldes rutinemæssigt af søværnet til bevogtningsopgaver ved store internationale øvelser og ved besøg af udenlandske flådefartøjer i civile havne i Danmark og lignende. Et øvelsessamarbejde med Frømandskorpset har givet gode oplevelser og erfaringer, og endelig har BON ved flere lejligheder støttet politiet ved eftersøgninger mm.
I 2008 leverede BON ved 17 indsættelser 2.671 mandtimer til forsvaret, politiet mv. Tallet for 2009 viser en stigning med 19 indsættelser og 4.139 mandtimer.

Internationale erfaringer
To BON-soldater har i perioden desuden fået erfaring fra udsendelser med ISAF's HJV-deling på bevogtning i Armadillolejren i Afghanistan i 2009, og der er flere på vej med følgende hold. En enkelt BON-soldat har været på en kort udsendelse sammen med et team fra Frømandskorpset til Djibouti i Afrika. Her deltog han som specialist inden for havnebevogtning i kapacitetsopbygningen ved at undervise de lokale marinesoldater inden for Force Protection.

BON 125 ÅRHUS

Sådan noget tager tid!
Frivillig kaptajnløjtnant Jan Lund er flotillechef i BON 125 Århus. BON 125 hed tidligere BON 125 SOK, og hovedobjektet er Søværnets Operative Kommando. Jan skiftede for 3 år siden til MHV fra hærhjemmeværnet. Han startede i BON 127 Djursland, inden han i september 2009 overtog posten som chef for BON flotillen i Århus. Han tager udfordringerne i BON som noget helt naturligt, da de minder ham om erfaringerne fra 3000-mandsstyrken og senere HIS, som han kommer fra i Hærhjemmeværnet. HIS er også meget nye set i den store sammenhæng med visioner for tjenesten, der godt kan være lidt diffuse. "Det er akkurat samme proces som med HIS. Sådan noget tager lang tid", siger han. Men Jan vil selvfølgelig gerne have klar besked om BON, og han vil gerne bruges.

Det gælder om at have gode ben
Jan Lund har sat sig for at få udfyldt alle pladser i HVF 125 Århus og skabe god mening for folks daglige tjeneste. Det går godt fremad. Og det gik da også ganske pænt, da flotillen for nylig blev inspiceret af Marinehjemmeværnsinspektøren.

Ud over at arbejde for nogle ganske klare mål for flotillen, har Jan også nogle ønsker for BON generelt. "Det er for det første meget vigtigt at give BON-gasterne en oplevelse af, at vi er en del af MHV-holdet", understreger Jan, som gerne ser mere BON faglighed blandt de ansatte og mere fokus på BON f.eks. ved chefmøderne, hvor hovedparten af tiden går med den sejlende tjeneste. Han så også gerne, at alle uddannelserne blev samlet ved Slipshavn for at gøre dem mere målrettede. Jan kunne også ønske sig at få aftaler på plads med politiet og de civile havne om havnesikring. Og så drømmer han om, at der snart kommer gode gummibåde ud til BON. "Gummibåden fylder utroligt meget. Men vi har da set et billede af en", griner Jan Lund, som ser optimistisk på den sag, og bruger den skarpe militære profil til at holde folk til ilden, mens de venter. "Det er lidt som en bjergetape i vores lille Tour de France-løb" forklarer han, "Det gælder om at have gode ben".

Jan Lund kan heldigvis glæde sig over, at gummibådene nu er under anskaffelse og forventes leveret i løbet af 2011.

To BON-gaster fra BON 125 i en adgangskontrolpost foran BUNKER 1 ved SOK - her forstærket med en MP fra SOK med hund. Foto: Jan Lund.

BON vil gerne støtte med flere på internationale opgaver.

Bevogtning af udenlandsk flådefartøj. En kerneopgave.

Man opgiver gerne sin ferie for en øvelse med 'frøerne'.

En BON-soldat underviser marinesoldater i Afrika.

2010 – 2014

På vej ind i fremtiden

HJV forbereder sig lige nu på implementeringen af et nyt forlig. Forsvarsforliget for 2010 – 2014. Det er et rammeforlig, med krav om besparelser og effektiviseringer. Mange punkter er lagt ud til nærmere analyse, og en mere endelig køreplan for forsvaret og HJV er ikke vedtaget i skrivende stund. For MHV tegner der sig et godt billede med vægt på at udvikle flere af de sejlende enheders opgaver. BON er ikke nævnt direkte og har været nødt til at læse mere mellem linjerne for at øje på sine perspektiver. Nedenstående uddrag fra forligsteksten har dannet grundlaget for en udviklingsstudie om BON fremtid:

- HJV virksomhed fokuseres mod bidrag til forsvarets nationale opgaveløsning, først og fremmest bevogtning.
- HJV skal dog fortsat og i muligt omfang øge bidraget til forsvarets internationale opgaveløsning, bl.a. bevogtning og andre relevante funktioner.
- Med ovennævnte udgangspunkt (skal) HJV bidrag til det øvrige samfund ligeledes videreudvikles til støtte for samfundets samlede krise- og katastrofeberedskab.
- HJV skal dog fortsat og i muligt omfang øge bidraget til forsvarets internationale opgaveløsning, ikke mindst indsatser i forbindelse med civil genopbygning for såvel forsvaret som øvrige samarbejdspartnere.
- Øvrige bidrag fra hæren, søværnet, flyvevåbnet og HJV vil kunne omfatte specialoperationsstyrker, mindre enheder og elementer til militær kapacitetsopbygning samt enkeltpersoner til stabe, observatører mv.

Et frivilligt oplæg

MAST, Marinehjemmeværnets Strategiske Tænketank, nedsatte efter forligets vedtagelse i juni 2009 på direktiv fra Marinehjemmeværnsinspektøren (MHI) en arbejdsgruppe, der skulle udarbejde en udviklingsstudie for BON. Arbejdsgruppen har på baggrund af forliget analyseret en række forhold i relation til opstilling af BON og deres udførelse af pålagte opgaver. Målet for arbejdsgruppen har været at finde muligheder for at optimere løsningen af BON nuværende og fremtidige opgaver. Arbejdsgruppen har bestået af ansatte fra MHV og hovedsageligt frivillige fra BON, og analysen bygger bla. også på indlæg fra søværnet til arbejdsgruppen.

BON vil noget

Udviklingsstudien har beskæftiget sig indgående med en strømlining af organiseringen af BON enhedstyper og den struktur, som håndterer uddannelse, øvelser og indsættelser. Betegnelsen BON er et levn fra søværnet, som ønskes ændret mere i retning af kerneopgaven i dag og fremover, nemlig: Force Protection. Force Protection defineres som foranstaltninger, der har til formål at sikre et dansk orlogsskib i havn og på red imod trusler mod: personel, materiel og militær sikkerhed. BON ønsker at slå sig mere fast hos samarbejdspartnere med et øget sam-

arbejde omkring uddannelse, øvelser og udvikling af samarbejdet. Relevant uddannelse og relevant materiel i forhold til eksisterende og fremtidige opgaver efterlyses med helt konkrete forslag. Mht. fremtidige opgaver spiller ikke mindst udviklingen af samarbejdet med søværnet en stor rolle. Her præsenterer studien oplæg om mulighed for udvikling nye typer af opgaver i internationale operationer og deres perspektiver for BON. Herunder har studien også kigget på evt. kontraktforhold samt muligheden for at anvende reserve- og rådighedsofficerer i forbindelse med føring af BON ved evt. Internationale operationer.

MHI: "En 'trædesten' til det videre arbejde"

Udviklingsstudien har altså resulteret i en stribe af anbefalinger for et mere effektivt og relevant BON i fremtiden. MHI, kommandør Jens Walther, er meget tilfreds med det frivillige input. "De frivilliges anbefalinger til BON fremtid er nu gennemarbejdet og samlet i en meget grundig udviklingsstudie. Studien er kommet på det helt rigtige tidspunkt. Den er forelagt for staben inde i Hjemmeværnskommandoen og vil nu udgøre en vigtig 'trædesten' i det fortsatte arbejde med udviklingen af BON", siger han om studiens betydning. Så længe arbejdet pågår med at konkretisere forsvarsforliget, kan MHI ikke komme med mere håndfaste løfter til 10 års jubilaren, end at "Jeg er meget fortrøstningsfuld mht. fremtiden for BON – MFP (Maritime Force Protection), som er den betegnelse, vi nok fremadrettet vil anvende. Jeg ser gode MFP-opgaver i fremtiden til MHV støtte til søværnet – både i nationalt regi og i international ramme. Nu er vi ved at have god styr på organisationen, og materielsituationen er ved at være afklaret. På lang sigt vil BON måske også få en opgave i relation til den kystnære havmiljøopgave. Så der er god grund til at være optimistisk, hvis man er frivillig i BON".

UDFORDRINGERNE LIGE NU

BON er i dag en anerkendt kapacitet i MHV og i søværnet, men Jørgen Fink understreger, at BON stadig står over for en række udfordringer, heriblandt:

- At øge styrketallet, fordi den nuværende personel-styrke vurderes at være i underkanten af behovet.
- At indfase de nye og længe ventede gummibåde omkring årsskiftet 2010-2011.
- At indfase de "blå bevogtningscontainere" i løbet af 2010.
- Evt. at medvirke i søværnets internationale operationer.

De første 10 år er gået, mange udfordringer er imødegået, men der ligger i lighed med det øvrige MHV fortsat en række udfordringer foran BON. Der venter et par bjergetaper mere forude, hvis man skal bruge Jan Lunds billede på udfordringerne. Og hvis benene er gode, så er udstyret i hvert fald ved at blive bedre, og der er blevet flere fans langs ruten, der har fået øje på det mørkeblå hold.

Tillykke med jubilæet og god vind fremover til alle i BON!

Gummibåde har gennem årene været enmangelvare for BON. Nu er de endelig på vej.

FRØMANDSKORPSET OM BON EKSPERTISE

Force Protection og kapacitetsopbygning inden for Force Protection i søværnets regi ligger blandt andet som en naturlig opgave for Frømandskorpset (FKP). BON træner meget gerne med FKP, og det var netop med FKP, at BON havde en mand på en kapacitetsopbygningsopgave i Djibouti for at undervise i havnebevogtning inden for Force Protection.

Engagementet betyder alt

Chef for Frømandskorpset, kommandørkaptajn Mogens Christens fortæller, at FKP har gode erfaringer med samarbejdet med HJV, og at det i øvrigt går langt tilbage. "Det, der er kendetegnende for HJV, er engagementet. Folk opgiver deres ferie for at komme med på øvelse. Sådan et engagement kan man ikke gøre op i kroner og ører. Hvis du møder op med et engagement på 110%, så er det meget mere end at møde op med en fuld pengekasse", understreger Mogens Christens om HJV værdi for en øvelse.

BON: En stor vidensbank

Når det kommer til den specifikke bevogtningsopgave ved BON, så ser Mogens Christens kun positive perspektiver. "BON er meget relevant i Danmark, som i høj grad lever af havne og kontakten gennem havne. Og det samme gælder også ude i verdenen. BON har en kompetence, der er meget kærkommen. Deres lange ekspertise inden for havnebevogtning i Danmark, kan søværnet have brug for. Og her kan det også blive vigtigt at kunne lære fra sig. Det er en stor vidensbank på et område, som ellers ville være gået tabt", siger chefen for Frømandskorpset om BON havnebevogtningsspeciale, som BON næsten har stået alene med i forsvaret siden starten i 2000.

Chef for Frømandskorpset, Mogens Christens, mener, at BON har kærkomne kompetencer. Foto: FMC

MIN BESÆTNING ER DEN BEDSTE!

Hvor tit har man ikke hørt den bemærkning, sagt med et smil i øjet fartøjsførere imellem. To besætninger fra henholdsvis Sønderborg og Køge besluttede at lade det komme an på en prøve.

Af informationsofficer Per S. Lynge

En blygrå fredag morgen den 30. april stod MHV 814 BUDSTIKKEN fra HVF 136 Sønderborg og MHV815 KURÉREN fra HVF 368 Køge ud af Bagenkop Havn for at dyste i Marstal bugt. Navigationslærer, Bent Larsen, og tidligere flotillechef, Niels Møller, havde meldt sig som dommere og påmønstrede hver deres fartøj. Her ville de to i de kommende timer udsætte besætningerne for prøver i så forskelligartede discipliner som: Slæbning af andet fartøj, flagsignalering, udsætning af søgemønster, brand og redningsrulle, korrekt udsætning af gummibåd samt spørgsmål til ECPINS og søkort. Søslaget kunne begynde.

Specielle (sjældne) opgaver

Ind mellem de mere kendte discipliner kom så opgaver, som på helt andre måder stillede besætningernes samarbejde på prøve.

- Flyt 4 pøse havvand fra stævn til agter i skibets diametralplan.
- Kølhal en rulle toiletpapir ved agterkant overbygning, uden at rullen bliver våd.
- Lav en Nord-kompasafmærkning, der står på ankerspillet ved egen hjælp.
- Ved hjælp af lineoverføring under gang, og med korrekt procedure for millitær kommunikation, bringes et kaffekrus fra det ene fartøj til det andet.
- Sejl et krus kaffe og en ostemad til dommeren på det andet fartøj. Det trækker ned, hvis maden er tør, eller kaffen er kold (aldrig har man set to gummibåde fra MHV sejle så forsigtigt).

Stort gå på mod.

Hele dagen blev der arbejdet med entusiasme og godt humør i begge besætninger. Kreativiteten var stor til de specielle opgaver, og dommernes karaktergivning ubønhørlig.

Afgørelsens time ...

Vel ankommet til Svendborg skulle resultatet så foreligge. Dommerne havde voteret længe og alvorligt. Stemningen var spændt, og resultatet: Ja, det blev uafgjort 40 – 40.

En herlig dag og en god øvelse sluttede selvfølgelig med fælles spisning på kroen "Martha", og en ny dyst en anden god gang er da en mulighed.

Kamphanerne. De to fartøjsførere Mikael Lynge t.h. og Per Lynge t.v. Foto: Jane Noesgaard.

Osteanretning overført i gummibåd. Foto: Jane Noesgaard.

Nord-kompasafmærkning fremstilles. Foto: Per Lynge

Kaffekrus lineoverføres. Foto: Jane Noesgaard

HJEMMEVÆRNSKOMMANDOEN:

Generalmajor Finn Winkler er tiltrådt som Chef for Hjemmeværnet den 1. maj. Læs portræt af vores nye general i HJV-magasinet.

Finn Winkler

Generalmajor Jan S. Norgaard er afgået som Chef for Hjemmeværnet den 1. maj. Generalen fortsætter som frivillig i HVF 361 Isefjorden.

Chef for Hjemmeværnet, Generalmajor Jan Norgaard, har overrakt Hjemmeværnets Fortjensttegn til direktør for Søby Værft, **Roar Falkenberg**. Værftet har bygget 29 fartøjer for MHV.

MARINEHJEMMEVÆRNSDISTRIKT ØST

Næstkommanderende ved MHD Øst, **Kaptajnløjtnant Henrik Grejs**, fik den 12. marts overrakt hædersteg-net for god tjeneste ved søetaten i anledning af sit 25-års jubilæum. Før sine seks år i MHV har Henrik en lang karriere i Søværnet, hvor han blandt andet har sejlet minelæggere, gjort tjeneste ved ubådskadren, og ikke mindst var han i knap fem år chef for havmiljøskibene og har gjort tjeneste i havmiljøsektionen i SOK.

Henrik Grejs får overrakt hæderstegn.

MARINEHJEMMEVÆRNSDISTRIKT VEST

Nedenstående har modtaget Hjemmeværnets Fortjensttegn:
Kaptajnløjtnant Jørn Holst, HVF 114
Menig Kaj Egon Appelon Jensen, HVF 121
Premierløjtnant Tommy Sørensen, HVF 123
Oversergent Henning Kjeldsen Jensen, HVF 123
Menig Axel Alex Møgelvang, HVF 124
Premierløjtnant Henning Kristensen, HVF 122
Løjtnant Henry Stenmann Larsen, HVF 132.

Henry S. Larsen modtager fortjensttegn.

Premierløjtnant Jan Jensen er tiltrådt som flotillechef i HVF 134 den 1. juni. Han afløser **kaptajnløjtnant Michael E. Laursen**

Kaptajnløjtnant Michael R. Buus er tiltrådt som flotillechef i HVF 116 den 27. maj. Han afløser **kaptajnløjtnant Ricky N. V. Elgaard.**

Kaptajnløjtnant Lars Bro Lundsberg er tiltrådt som flotillechef i HVF 124 den 6. juni. Han afløser **kaptajnløjtnant Anette J. W. Høyer.**

Chef for Hjemmeværnet, **generalmajor Jan S. Norgaard.** er tildelt Æresmedlemsskab af Jysk Marinehjemmeværns Laug.

MARINEHJEMMEVÆRNSSEKTION SLIPSHAVN

Gabyella Quorp er tiltrådt stillingen som smørrebrødsjomfru ved kabyssen på Slipshavn den 1. februar.

Gabyella Quorp

Tak for billeder til Martha

Redaktionen ved Martha har stor glæde af, at mange stiller deres private billeder gratis til rådighed for bladet. Det vil vi gerne takke alle for. Ved denne lejlighed vil vi huske at takke Marina Brodthagen for de fine billeder fra Oluf Rothmanns aske-spredning i sidste Martha. Tager du billeder til Martha, så husk høj opløsning. Billeder under 300 dpi, eller som fylder meget mindre end 1 MB, egner sig dårligt til tryk.

Smuk askespredning. Gode billeder fortæller ofte meget mere end teksten.

Udgiver: Marinehjemmeværnet Generalstok Kastellet 82 2100 København Ø

PP

Post Danmark
Magasinpost UMM
ID-nr. 42605

Har du set Geden med de store nonnelår?

Af informationsofficer Helle Kolding

Foranlediget af de dønninger, der slog op om både stævn og agterspejl, da vi i seneste nummer af MARTHA fortalte om flere forskellige maritime udtryk, kaster vi os igen hovedkulds ud i suppen og bobler videre med flere fra samme skuffe.

Fra det maritime vokabularium

For der er nu noget ganske særegent over en verden, hvor folk i 'raptøj' pænt adlyder personer med 'blæretang' på hovedet, inden de bevæger sig gennem 'de gamles by' eller forbi 'intelligensgangen' for at 'skaffe' i 'bakteriet' og nyde 'cementen' eller 'den kvarte måge med grej'.

Lyder det fuldstændigt uforståeligt, er det nok fordi du selv er 'kratlusker' eller en 'landkrabbe', der aldrig har været til søs! Og så har du måske brug for en oversætter? Føj selv ind i rækkefølge; meniguniform, kasket med egeløv over skyggen, chefgangen, officersgangen, spise, messen eller cafeteriaet, labskovs og en kylling med pommes frites! Herefter følger så en hær-soldat eller en absolut overhovedet ikke sejlende person!

Maritim slangordbog

Jo, det danske sprog er mangfoldigt, og det maritime islæt er underfundigt. Faktisk er der så mange små eller længere udgaver af maritimt sprog, eller slang skulle vi vel kalde det, at der er nedfældet flere skrivelser om emnet gennem tiderne.

I 2004 udgav søværnets stabslæge Leif Vanggaard en bog, hvori han havde samlet en række af disse udtryk og forklaret dem i pæn alfabetisk rækkefølge. Her er perler som 'nonnelår' (fendere), 'psykiske knæk' (sergentvinkler), 'busser' (der absolut ikke kan køre, det er nemlig smørrebrød), og 'buffen' (køjen) at finde. Men man kan også finde ud af, at en 'skeletsnedker' ikke er så ringe at have om bord, det er nemlig skibslægen, også kaldet DOC, mens en 'pipfugleører' (helikopterpilot) oftest kun befinder sig på de allerstørste skibe.

Kært barn …

Slutteligt byder den maritime verdem også på en række kvikke ændringer af skibsnavnene. Eksempelvis HVIDBJØRNEN, der har flere navne at vælge imellem, bl.a: 'Hvidbamsen' og 'Albinobamsen', BESKYTTEREN, der blev kaldt for 'Beskøjteren' og 'Geden' alias VÆDDEREN. Fremtiden vil vise, hvad de nyere skibe som DAPHNE og NYMFEN vil kunne kaldes? Eller hvad med MHV-fartøjerne? Har nogle af disse et andet 'kært' navn?

Det gode skib 'Geden'.
Foto: SOK